Elim deb, yurtim deb yonib yashash kerak!

Turkiston

1925-yildan chiqa boshlagan

O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI «KAMOLOT» YOSHLAR IJTIMOIY HARAKATINING GAZETASI

2002 yil 5 fevral, seshanba
№ 15 (14506)

ЭЪТИБОР ВА ЭЪЗОЗ

Ҳаётга назар ташласак, ўтаётган ҳар бир кун юртдошларимиз учун эсда қоларли кечаётганига амин бўламиз. Бунинг биргина исботи тариқасида ўтган ой ичидаги тарихий воқеаларни эсга олишнинг ўзи кифоя.

Айниқса, Президентимизнинг яқиндагина эълон қилинган **“Аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини аниқ йўналтирилган тарзда қўллаб-қувватлашни кучайтириш тўғрисида”**ги Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг **“Аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини аниқ йўналтирилган тарзда қўллаб-қувватлашнинг 2002-2003 йилларга мўлжалланган дастурини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”** ҳамда **“Аёллар ва ўсиб келаётган авлод соғлигини мустаҳкамлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”**ги Қарорларини юртдошларимиз мамнуният ила кутиб олди. Буни таҳририятларга келаётган хатлар ва миннатдорчилик сўзларидан ҳам пайқаш мумкин.

— Инсонга эътибордан ортиқ рағбат бўлмайди. Президентимиз, қарияларни эъзозлаб 2002 йилни “Қарияларни қадрлаш йили” деб эълон қилганидан бошимиз кўкка етди. Куни кеча чиққан Фармон ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорларини телевизор орқали эшитиб, халқнинг юксак орзу-умидлари рўёбга чиқаётган бир замонда яшаётганимдан беҳад қувондим, — дейди сурхондарёлик биринчи гуруҳ ногирони Шайдулло Бойимов. — Хизмат вақтида тасодиф туфайли иккала оёғимдан ҳам айрилганман. У вақтларда бугунгидек имкониятларни ҳатто тасаввур ҳам этолмасдик. Ҳозирги тиббиётчиларимиз ҳар қандай жарроҳлик операцияларини амалга ошира билади. Соғайдим, аммо қайноқ меҳнат жабҳасига қайтолмаган бўлсам-да, ўн фарзандни ўстириб, улғайтирдим, уйли-жойли қилдим.

Кейинги ўн йил ҳаётимда туб бурилиш ясади. Юртбошимизнинг беминнат ғамхўрликлари, кўрсатган эътиборлари ва яратган қулайликлари тўлқинлантириб юборди. Ижод қила бошладим. Шеърларимни тўплаб, нашр қилиш ниятим бор.

— Оналарнинг соғлиги ҳақида қайғуришнинг таг замирида катта мазмун бор. Буни кенг қамровда оладиган бўлсак, миллат ва юрт тараққиёти дегани бу, - дейди ўн фарзанднинг онаси Майрамхон Жабборова. — Бизнинг ёшлик йилларимизда, ҳозиргидек, аёллар соғлиғи ҳақида қайғуриш қаёқда эди дейсиз? Аксинча, нега кўп туғасан, деган ҳақоратли сўзлар эшитардик. Касал бўлсак, даволаш бепул бўлгани билан керакли дори-дармонни тополмай, овора-ю сарсон бўлган пайтларимиз ҳам кўп бўларди. Айтмоқчиманки, аёллар ҳамиша ҳам эътибор топавермаган. Қачонки, юрт тепасига халқпарвар, инсонпарвар, узоқни кўра оладиган инсон келгандан кейин аёллар қадрланган, эъзоз топган.

— Ёшим 17 да, биринчи гуруҳ ногирониман. “Қаламкаш” номли журналистик курсда онамнинг ёрдами билан қатнаб ўқийман. Президентимизнинг Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари билан танишиб, кўзимдан ёш чиқиб кетди, — дейди тошкентлик Наргис Қодирова. — Бизнинг бошимизни силаб, ҳеч кимдан кам бўлмай яшашга қизиқтираётган Президентимиз борлигидан ҳар қанча фахрлансак арзийди. Бугун бизга оилада ҳам, кўча-кўйда ҳам муносабат ўзгарди. Давлатимиз нафақа бераяпти. Бир қанча қулайликлардан эмин-эркин фойдаланяпмиз. Буларнинг барини юксак эътибор намунаси деб биламан ва у эртага, албатта, улкан “мева”лар беришига ишонаман.

Биз таҳририятга келган айрим мактубларгагина тўхталиб ўтдик. Аслида эса ана шу мазмундаги миннатдорчилик сўзларини кўплаб юртдошларимиздан эшитишимиз мумкин. Зеро, эзгулик, эътибор, эъзоз каби инсоний тушунчалар мамлакатимизнинг турли бурчакларидаги ҳар бир ҳамюртимизнинг қалбидан чуқур жой олди.

Шавкат АЛЛАНАЗАРОВ,
«Turkiston» мухбири

«УНИВЕРСИАДА-2002»ГА ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗҒИН

Бухоро вилоят ҳокимлигида “Универсиада-2002” мусобақаларига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш республика ташкилий қўмитасининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда ушбу тадбирга алоқадор вазирликлар, ташкилот ва муассасалар, қўмиталар, “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати республика кенгаши раҳбарлари, спорт муассасаларини таъмирлашда қатнашаётган қурувчилар, Бухородаги олий ўқув юртлари ректорлари, ҳомийлар иштирок этди.

Йиғилишни Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Т.Рисқиев бошқарди.

Маълумки, истиқлол йилларида маънавий ва жисмоний баркамол авлод тарбияси мамлакатимизда давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури изчил амалга оширилиб, Президентимиз таъкидлаганидек, фарзандларимиз биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта, бахтли бўлишлари учун барча имкониятлар ишга солинмоқда. Хусусан, мактаб ўқувчилари, лицей ва касб-ҳунар коллежлари, олий ўқув юртлари талабаларини спорт турларига оммавий жалб этиш, соғлом турмуш тарзини қарор топтириш мақсадида “Умид ниҳоллари”, “Баркамол авлод”, “Универсиада — 2000” мусобақаларини ўтказиш йўлга қўйилди.

Шу йил май ойи охирида Бухорода республика талаба ёшларининг “Универсиада-2002” мусобақалари бўлиб ўтади. Ўзига хос кичик олимпиада номини олган ушбу спорт тантаналарида мамлакатимиздаги барча олий ўқув юртларидан 2 минг 800 нафардан зиёд спортчи иштирок этиб, улар умумжамоа ҳисобида ва шахсий ғолиблик учун беллашади. Мусобақаларда Марказий Осиё мамлакатлари ва бошқа хориж давлатлари талабалари ҳам иштирок этиши кутилаётгани тадбирнинг халқаро аҳамият касб этаётганидан далолат.

Ташкилий қўмита аъзолари Бухородаги спорт иншоотлари, олий ўқув юртлари ётоқхоналари ва бошқа иншоотларда олиб борилаётган тайёргарлик ва уларни таъмирлаш билан боғлиқ жараёнларни кўздан кечирди. Мусобақаларнинг очилиш ва ёпилиш маросимлари ўтказиладиган Марказий “Бухоро” стадионида амалга оширилаётган таъмирлаш, қайта қуриш ишлари билан танишди. 8 минг томошабинга мўлжалланган стадион эндиликда 30 минг ишқибозни бағрига олиш имкониятига эга.

Олий ва ўрта махсус таълим вазири, “Универсиада-2002” мусобақаларини ўтказиш республика ташкилий қўмитаси раиси С.Ғуломов йиғилишда сўзга чиқиб, талабаларнинг мусобақалардан бўш пайтларида маданий ҳордиқ чиқаришлари, дам олишлари учун алоҳида тадбирлар дастури тузилаётгани ҳақида ахборот берди. Универсиада мусобақаларини кенг тарғиб қилиш ва оммавий ахборот воситаларида мунтазам ёритиш учун ташкилий қўмита ҳузурида матбуот хизмати фаолият кўрсатади. Маҳаллий ва хорижий журналистлар учун барча шарт-шароитлар муҳайё қилинади.

Йиғилишда, шунингдек, тайёргарлик жараёни билан боғлиқ муаммолар атрофлича таҳлил этилиб, вазифалар белгилаб олинди.

Ташкилий қўмита йиғилишида Бухоро вилояти ҳокими С.Хусенов қатнашди.

Илҳом САФАР,
ЎзА мухбири

МУСТАҚИЛЛИК КАШФ ЭТГАН ЮЛДУЗ

Шавкат Жўраев — дунёнинг энг номдор полвонларидан. Курашни, яъни самбо билан шуғулланишни жуда ёшлигидан бошлаган. Чайирлиги, чапдастлигию абжирлиги қўл келиб, дастлаб, синф чемпиони бўлган. Аслида чемпионликнинг энг зўри синф чемпионлигидир. Негаки, у ҳаммасига дебоча бўлади. Ёш бола дастлаб синфларни “қўлга олса” бас, жаҳонни эгаллаш шундан бошланади.

Шавкат полвон ҳам худди шундай йўлни босиб ўтган. Сўнгра юқори синфдагиларни ҳам “синовдан” ўтказа бошлади. Ўзидан зўри топилмади. Қарабсизки, мактаб чемпионлигини ҳам қўлга киритди. Кейин гузар, туман, вилоят чемпиони бўлди. Сўнгра юқори чўққи — Ўзбекистон чемпионлигини ҳам забт этди. Олдинда фақат дунёга чиқиш қолди. Бу орада ўрта мактабни ҳам тугатди. Самарқанд Давлат университетида ўқиш даврида самбо билан шуғулланишни янада кучайтирди. Шароит етарли, мураббийлар малакали. Университетни битирмасдан осиёлик тенгдош полвонларнинг ҳам курагини ерга теккизди. Қарабсизки, қитъа чемпионлиги ҳам тайёр. 1996 йил “мана ман” деган дунё полвонлари билан куч синашди. Озарбайжон, Россия. Германия, Япония, АҚШлик рақибларини мағлуб этиб, олтин медаль билан тақдирланди.

Синфдан бошланган чемпионлик охир-оқибатда дунёни забт этишгача олиб келди.

Чемпион айни паллада Самарқанд вилоятидаги Тойлоқ олимпия ўринбосарлари коллежида мураббийлик қилмоқда. Кейинги беш йил давомида яна бир нечта халқаро мусобақаларда қатнашиб, зафар қучди. Муболаға эмас-у, бугун полвоннинг ҳисобида турли мусобақаларда қўлга киритган бир қанча олтин, кумуш ва бронза медаллар бор. Унинг шогирдлари қўлга киритаётган ютуқлар эса ўзиникидан ҳам ортиқ.

Хуллас, Шавкат Жўраев элнинг назаридаги полвонлардан. Содда ва жуда камтар инсон. Шунинг учун ҳам ҳамиша омади келади.

Абдуғани ЖУМАЕВ олган сурат

Оппоқ орзу-умид билан уйғонди дунё,
Она ерга оппоқ либос ярашди бирам.
Пойимизга тиз чўкмоқда коинот гўё,
Юрагингни пок ўйлардан равшан эт сен ҳам.

MENING FIKRIM

Бир-биримизга эътиборсизлигимизнинг боиси нимада?

ТЕНГДОШЛАРИМГА САВОЛ

Баъзан кўча-кўйда катта авлод вакилларидан, бу замон ёшлари анча илғор-да, деган сўзларни эшитиб хурсанд бўлсам, баъзида эса ҳозирги ёшларда шижоат кам деган сўзлар кайфиятимни анча хиралаштиради. Беихтиёр ўйланиб қоламан. Бир пайтда икки фикрнинг пайдо бўлишига бирон асос бормикан?

Ватан муқаддаслигини биз ёшлар қалбдан ҳис қиламиз.

Айниқса, биз учун яратилган ва яратилаётган улкан имкониятлар бевосита мустақиллик туфайли амалга ошаётгани, бу кунларнинг қадрига етишга ундайди.

Афсуски, бундан кимдир тўғри ва тўлиқ фойдаланиб, ўз ҳаёт йўлини белгилаётган бўлса, яна кимдир бунинг акси... Албатта, ҳаётда ўз ўрнини топган ёшларга ҳавас қилиб, уларга ўхшашга интиламиз. Аммо инсон умрининг энг гўзал фасли бўлган ёшликнинг қадрига етмай, билиб-билмай турли кўчаларга кириб қолаётган ёшларга ачинасан киши.

Биз ёшлар ўз бурчимизни қайси соҳада бажаришимиз керак? Албатта, бунга жавоб тайёр! Яхши ўқиш, намунали хулқ эгаси бўлиш, тарихимизни ўрганиш, Ватанни севиш, ватанпарварлик руҳида улғайиш ва ҳоказо. Аммо биз мана шу бурчларимизни бажара оляпмизми?..

Бу саволга жавоб тополмай сукут сақлашимизнинг боиси — ўзимиздан ўзимиз сўрашга ботина олмаймиз. Айрим тенгдошларимиз жаҳолат ботқоғи томон қадам ташлашганда, гиёҳванд моддаларни истеъмол қилганда бизни нимадир сукут сақлашга мажбур қилади?

Орзуларимиз жуда кўп. Ўқувчилик давридан сўнг талабаликка катта умид билан боқамиз. Талаба бўлиш учун бор куч-билимимизни ишга соламиз. Аммо шундай юксаклик сари интилаётганимизда, бир “бурчак”-да сигарет чекиб турган тенгдошимиз кўз олдимизга келармикан? Албатта, йўқ. Агарда биз вақт топиб, шу тенгдошимизга, кел дўстим, шу нарсани ташла, десак-чи. У нима дейди? Албатта, устимиздан кулади. Чунки сиз чекмайсиз. Унга ўхшаб “замонавий” эмассиз-да. Ахир, чекмаган ёшлар замондан “ортда” қоладими? Назаримда, бир-биримизга беэътибор бўлаётганимизнинг асл сабаби ҳам шу. Балки бошқа сабаблари ҳам бордир. Менга қоронғу бўлганлиги боис бир нима дейишдан ўзимни тийдим. Бунга Сиз нима дейсиз? Ростдан ҳам шундаймикан?

Севдо НИЁЗОВА,
талаба

ВИЛОЯТ ҲОКИМИ ЁШЛАР БИЛАН УЧРАШДИ

Самарқанд вилояти ҳокими Шавкат Мирзиёев “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракатининг вилоятдаги фаоллари билан мулоқот ўтказди. Учрашувда ёшларни ҳар томонлама етук, баркамол қилиб тарбиялашда Ҳаракатнинг ўрни хусусида гапирилди. Гиёҳвандлик ва бошқа турли хил иллатларнинг олдини олиш, вилоят ёшларининг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш, уларни фойдали меҳнатга жалб қилиш асосий вазифа эканлиги айтиб ўтилди.

Самарқанд шаҳрида қурилиши бошланган "Ёшлар маркази" тўғрисида вилоят раҳбари гапириб, ҳар бир туманда ана шундай “Ёшлар марказлари” бўлиши шарт, дея таъкидлади.

Республикамиз Президенти ёшларга чексиз ғамхўрлик кўрсатаётган экан, биз ёшлар ҳам бу ғамхўрликка жамиятимиздаги тинчлик, осойишталик йўлида бунёдкорона ва фидокорона меҳнатимиз билан жавоб беришимиз лозим.

Содиқ НАМОЗОВ

ЯНА БИР ТАШАББУС

Куни кеча "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Ижроия Қўмитасининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда ўтган йил давомида амалга оширилган ишлар якуни ва 2002 йилда Ҳаракат олдида турган вазифалар муҳокама этилди. Йиғилишда яна бир хайрли ташаббусга қўл урилди. Яъни, йил якунига қадар ҳар бир туманда ҳашар йўли билан биттадан спорт майдончаси барпо этиш таклифи кўтарилди. Ушбу таклифни Ижроия Қўмита аъзоларининг барчаси бир овоздан маъқулладилар. Бу ташаббус тез орада кенг қулоч ёйиб, кутилгандан-да юксак натижа берса, ажаб эмас.

ЮРТИМ, СЕНИ КУЙЛАЙМАН!

Яқинда Нукус шаҳрида миллий эстрада қўшиқчилигини янада ривожлантириш, ёш истеъдодларни кашф этиш ва уларни катта саҳналарга олиб чиқиш, миллий қўшиқчилигимизни Ватанни мадҳ этувчи янги асарлар билан бойитиш мақсадида "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши бир қатор ташкилотлар билан ҳамкорликда “Ёшлар Ватанни куйлайди" мавзуида ёш ижрочилар танловини ўтказди.

Танловда 1-ўринни Тахиатош шаҳридан Ж.Ермашев, 2-ўринни Нукус шаҳридан Ф.Сейтимбетов, 3-ўринни Нукус шаҳридан Д.Жумамуратов ҳамда Нукус туманидан К.Сапарниязовалар эгаллади.

Ғолиблар қимматбаҳо совғалар ва Фахрий ёрлиқлар билан тақдирландилар ҳамда Тошкент шаҳрида бўлиб ўтадиган "Азиз она-юртим наволари" миллий эстрада қўшиқчиларининг I Республика танловига йўлланма олдилар.

«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши матбуот хизмати

XXI аср — ёшлар асри

Комил ҲАМРОЕВ, Тошкент алоқа коллежи талабаси

ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

«Turkiston»га обуна бўлинг! Нашр индекси — 203

Доно МАВЛОНОВА, Юнусобод тумани

Янги дунё — ёшлар дунёси

«Обуна давом этади» танловида қатнашишни истаган ёшлар «Turkiston»га обуна бўлганлик тўғрисидаги маълумотнома нусхаси ҳамда ўз фотосуратларини жўнатишларини сўраймиз.

MENING FIKRIM

Кечаги ва бугунги ўқувчилар

МЕН КИМДАН ЎПКАЛАЙМАН?

Ўқитувчи биринчи синф ўқувчисининг дарсга тайёргарлигидан қониқмасдан "2" баҳо қўйди. Ушбу ҳолат эртасига ҳам, индинига ҳам такрорланди. Ўқитувчи тобора "2"ларни босаверди, ўқувчининг боши эса хам бўлиб кетаверди. Бу кимга зарар-у, кимга фойда? Орадан йиллар ўтди. Ҳалиги ўқувчи истаса-истамаса "2"лардан қутулолмади. Тўртинчи, бешинчи, олтинчи, кўйингки, тўққизинчи, ўнинчи синфни ҳам фақат "2", "3" билан тугатди. Институтга боришга журъат қилолмади. Қарабсизки, ҳунарсиз, маълумотсиз кўчада қолди. Бора-бора ҳаётни тушуниб етди. Сўнгра ўзи ўқиган мактабдаги мавжуд шарт-шароитдан нолиди. Ўқитган ўқитувчиларидан норози бўлди! Ота-онасининг эътибори суст бўлганлигини англаб қолиб, дардини ичига ютди. Ҳаммасига қўл силтади.

Мен ҳам ўйланиб қолдим. Ўша ўқувчининг "2"ларни олаверишига айбдор ўқитувчи бўлса керак, деган хаёлга бордим. Билмадим, бошқалар бу ҳақда қандай фикрда экан?

Энди худди шунга ўхшаш иккинчи мисол билан танишайлик. Буниси ҳам бўлган ва бўлаётган воқеа: Иштихон туманидаги 62-ўрта мактабда собиқ синфдошим бошланғич синф ўқитувчиси бўлиб ишлайди. Бундан учтўрт йил илгари у ўзимиз ўқиган даврлардаги синф журналларини қўлимга тутқазди. Қизиқсиниб варақладим. Биринчи, иккинчи, учинчи... олтинчи, еттинчи... ўнинчи синфларда ўзимнинг қандай баҳолар олганимни кўриб чиқдим. Чидаса бўлади. Аммо ушбу журналлар ва улардаги баҳолар сабаб синфимизда юз берган боқибеғамлик ҳамда аччиқ ҳақиқатнинг илдизигача етиб бордим.

Синфимизда Бекназар Худойқулов деган бола бор эди. Ҳозир қалин дўстмиз. Дўст бўлганимиз учун ҳам ҳалиги журналлардан унинг ўқувчилик даврдаги баҳоларини кузатдим. Биринчи, иккинчи, учинчи, тўртинчи синфларда мутлақо "3" баҳо олмаган. Ҳаммаси "4" ва "5"! Бешинчи, олтинчи синфдалигида айний бошлаган, "5"лари камайиб "3"лари кўпайган. Еттинчи, саккизинчи синфларга ўтгач, "4"лари ҳам йўқ бўлиб, фақат "2", "3" баҳо олган. Ўрта мактабни бемаза, тўполончи, дангаса, қобилиятсиз деган тамға ва қониқарсиз хулқ билан битирган. Бугун ўша дўстим бироз қийналиб, тортиниб яшаётган бўлса-да, уни яхши кўраман. Негаки, тўғри гапиради. Ҳеч кимга озор бермайди. Сўзининг устидан чиқади. Дўстликни, оиласини қадрлайди. Ҳалоллиги, покизалиги мени ҳайратга солади. Шу дўстимни ҳозир у ўрта мактабни фақат "2", "3" баҳолар ва қониқарсиз хулқ билан битирган, десам аминманки, бунга ҳеч ким ишонмайди.

Янада чуқурроқ ўйлаб кўрсам, ўқитувчиларимиз янада зийракроқ ва адолатлироқ бўлганда, ота-онаси сал-пал жиддийроқ ва эътиборлироқ қараганда собиқ синфдошим Бекназар Худойқуловдан анча-мунча кучли мутахассис, жамиятнинг илғор кишиси чиқиши мумкин экан. Негаки, бошланғич синфларда аъло баҳоларга ўқиган бола қобилиятсиз саналмайди.

Бола жуда қизиқувчан бўлади. Болаларча самимий қизиқиш билан катталарга ва кўпчиликка тақлид қилиш унинг учун энг мароқли машғулот саналади. Яхшига ҳам, ёмонга ҳам ҳайрат билан қарайди. Ҳамда ўша тақлиду қизиқишлар баробарида шаклланиб бораверади. Шаклланиш даври унинг ҳаётидаги энг нозик палла саналади. Унинг келажакда ким ва қандай одам бўлиши асосан ана шу шаклланиш даврига боғлиқ. Ўқитувчи ва ота-она томонидан доимий назоратда турган боланинг феъли, ўқишлари тобора яхшиланиб бораверади.

Пайт пойлаб Бекназарнинг ўзига ичимдагини айтдим! Бошланғич синфларда аълога ўқигансиз, юқори синфларда эса бутунлай айниб кетгансиз, дедим. Синф журналларимиздаги баҳоларини кўрсатдим. Аввалига кулди. Кейин ўзининг ўтмишига янада қизиқиб қолди. Эсида қолганларини айтиб берди:

— Бошланғич синфларда ўқиётганимда ҳам, юқори синфларга ўтганимизда ҳам фақат тўполончи ва ёмон ўқийдиган болалар билан бир партада ўтирганман. Дастлабки пайтларда "4", "5" олганман, кейин ўқишларим пасайган. Энди ачинаман. Мен тўртинчи, бешинчи синфларга ўтганимдаёқ уйимиздан беш, олти чақирим узоқликдаги қишлоқларда бўладиган тўйларга кетиб қолар эдим. Ота-онам ё билишарди ёки билмасди буни. Ҳар қалай, шундан бошлаб ўзимни эркин сеза бошлаганман. Эсингизда бўлса мактабимиз директори Ўктам ака Саидвалиев бешинчи синфдалигимда менинг ва дўстимиз Толиб Ҳамидовнинг чўнтакларимиздан сигарет қолдиқларини топиб олганди. Ўшанда бу гапни адабиёт ўқитувчимиз эшитиб, Толибнинг чап қулоғи ёнидан бир тутам сочини юлиб олувди. Соч ўрнида тирқираб қон келган эди. Демак, биз бешинчи синфдаёқ чекишни бошлаганмиз. Ўқитувчиларимиз бу воқеани негадир ота-онамизга айтмаган бўлса керак-да, уйда ҳеч қанақа тазйиқ кўрмаганмиз. Ёки айтган бўлса ҳам ота-онамиз лоқайдлик қилганмикан?

Дарвоқе, синфдошларимиздан Бекназар Худойқулов билан Толиб Ҳамидов ўзбек тили ва адабиёти фанидан фақат "5" оларди. Диктант, иншо, баён ёзиш масаласида синфимиздаги энг аълочи ўқувчилар ҳам уларга тенглашолмасди. Чўнтакларидан сигарет қолдиқлари топилгач, Толибнинг бир сиқим сочлари юлиниб олинишига ҳам аъло ўқиши сабаб бўлган эди.

Бу воқеалар ҳақиқатдан ҳам жуда жиддий ва буни бошқа мактабларда ҳам учратиш мумкин. Бироқ бу борада ўқувчини айблаш менимча нотўғри. Негаки, ота-она билан ўқитувчи дарёнинг икки қирғоғи бўлса, бола у қирғоқдан бу қирғоққа доимий бориб келадиган елканли қайиқдир. Шамол ва тўлқинлар кемани аро йўлда ғарқ қилмаслиги учун қирғоқдагилар масъулдирлар.

Муҳтарам газетхон! Сиз ўқиб чиққан ушбу воқеаларни мен кўпчиликка айтиб улгурганман. Қарийб 3-4 йилдан буён ўйлаб юрардим. Шу баҳона яқинда Тошкент вилояти Чиноз туманидаги Акмал Пўлат номли 26-ўрта мактабда бўлдим. Энг аълочи ўқувчиларга, ўқитувчиларга сиз ҳозир ўқиб чиққанларнинг ҳаммасини эринмай айтиб бердим. Улардан фикр сўрадим. Дўстим Бекназар Худойқулов масаласида кўпроқ мактабимиз ўқитувчиларини, унинг ота-онасини айблашимни ҳам яшириб ўтирмадим. Улар эса қуйидагича фикр билдиришди:

Рухсора ШЕРМАТОВА — VIII "Б" синф ўқувчиси:

— Ҳар бир ўқувчи, аввало ўз олдига мақсад қўймоғи лозим. Мақсаднинг нима эканлигини эса ўқувчига ўқитувчи билан ота-оналар тушунтириши керак. Менимча, Бекназар Худойқуловни ҳамма эркалатган. Ёмон гапириб, хафа қилгиси келмаган.

Муҳайё МИРЗААҲМАТОВА — VIII "Б" синф ўқувчиси:

— Бундай воқеалар бошқа баъзи бир мактабларда учраса керак. Дўстингиз Бекназар Худойқуловнинг тақдирига ҳамма бефарқ бўлган. Ота-она ҳам, ўқитувчи ҳам. Аслида, унинг ўзи ҳам айбдор. Ўйлашимча, у киши ҳозир ўз фарзандларига жуда қаттиқ тарбия бераётган бўлса керак..

Гулноза МАНСУРОВА — VIII "Б" синф ўқувчиси:

— Одамга атроф-муҳит кўпроқ таъсир қилади. Айниқса, ёш болалар ҳар нарсага қизиқади ва яхшини ёмондан ажратолмайди. Менимча, Бекназар Худойқулов аросатда қолган. Ўзини ўнглаб олишига ҳеч ким кўмак бермаган.

Раъно ХОЛИҚОВА — маънавият фани ўқитувчиси:

— Ҳаёт кўзимизга қанчалик ширин кўринса ҳам унинг аччиқлиги бизга шунчалик тез таъсир қилади. Бекназарнинг зуваласи бўш, ҳаракат ва интилишлари суст бўлган. Бўлиб ўтган воқеаларга кўпроқ унинг оилавий шароити, муҳит ва беғамлик сабаб бўлганлиги аниқ.

Дилобар РАСУЛОВА — бошланғич синф ўқитувчиси:

— Мен ҳеч қачон ўқитувчини бирор масала юзасидан айбламаган бўлардим. Бироқ ҳаётда ҳар хил одам бор. Шу жумладан, ўқитувчилар орасида ҳам. Боланинг ўзи ким яхши, ким ёмонлигини билади. Ва уларни алдаш билан яхшиликка эришиб бўлмайди. Бекназар — алданган ўқувчи.

Азиз БАҲРОМОВ — IX "Б" синф ўқувчиси:

— Ҳар бир инсоннинг ҳаётида ўтиш даври кўп бўлади. Агарда ўқувчи шу даврдан эсон-омон ўтса, феълида бузилишлар бўлмаса, яшашда ҳам, ўқишда ҳам қоқилмайди. Менинг фикримча, Бекназар Худойқулов ўтиш, улғайиш даврида чалғиган. Унга ҳеч ким эътибор қилмаган. Бунинг учун ўша жойдаги ҳамма айбдор.

Насиба ХОЛБОЕВА — директор ўринбосари:

— Ўқитувчига ҳам, ўқувчига ҳам кўп нарса боғлиқ. Ёмон одамга сен ёмонсан десангиз, у ҳеч қачон яхши бўлмайди. Бизнинг вазифамиз болага ҳадеб "2" ёки "3" баҳони аёвсиз қўйиш эмас, балки унинг дўсти, ота-онаси, ака-опаси ролини ҳам бажармоғимиз лозим. Бунинг учун боланинг меҳрини қозониш шарт. Шундагина бола янглишмайди.

Ўрта мактабни тугатганимиздан сўнг синфимиздан икки киши институтга, икки киши университетга ва ўн тўрт киши техникумларга ўқишга кирди. Бекназар дўстимиз ҳам Самарқанд шаҳридаги киномеханиклари тайёрлайдиган билим юртини тугатиб келди. Бироз ишлади. Ўзига ёқмади. Аммо иши бароридан келмади. Уйланди, фарзандли бўлди. Оиласи учун алоҳида уй қураман, деб роса қийналди. Бу пайтга келиб онаси оламдан ўтган эди. Отаси ўз аравангни ўзинг торт, деди. Уларнинг ҳам келажагини ўйлади.

Ҳар гал Тошкентдан қишлоққа борганимда, албатта, шу дўстимни йўқлайман. Дардлашамиз, кўнгил ёзамиз.

— Дўстим, - дейди ҳазинлик билан. —Иложи бўлса, катта ўғлимни сизга топшираман. Шаҳарга олиб кетасиз. У томонларда яхши ўқитса керак-да, кўпчилик кетиб қолмоқда. Ўзингиз эътибор қиласиз. Менга берган энг катта ёрдамингиз шу бўлади. Зарур бўлса, яшаётган уйимни сотиб, чайлада ўтираман, лекин ўғлимни барибир одам қиламан, токи у мен кўрган қийинчиликларни кўрмасин. Мен яратиб беролмайдиган имкониятларни ўқиб-улғайгач, ўзига ўзи яратсин. Ҳаёт бошқача экан.

Дўстимнинг орзу-умидларини эшитиб, севиниб кетаман. Янада қаттиқроқ яхши кўраман.

Сиз бунга нима дейсиз? Эҳтимол, сизнинг мактабингизда, синфдошларингиз ўртасида ҳам шунга ўхшаш воқеалар юз бергандир?! Фикрингизни билдиринг. Бундай воқеалар ҳаётимизда мутлақо учрамаслиги учун нима қилмоқ зарурлиги хусусида маслаҳатлашайлик.

Нормурод МУСОМОВ,
«Turkiston» мухбири

ЯПОН ЎҚУВЧИЛАРИ ЎЗБЕКИСТОННИ ЎРГАНИШМОҚДА

Ўзбекистон Республикасининг Япониядаги элчихонасида Токиодаги 6-сонли Чофу мактаби билан ҳамкорликда "Буюк ипак йўли маркази - Ўзбекистон" деб номланган тақдимот маросими бўлиб ўтди.

Ушбу тадбирда япониялик ўқувчилар Ўзбекистон ҳақида ўзлари ёзган ҳикоялари ва бошқа турли кичик жанрлардаги машқлари ҳамда серқуёш диёримиз манзаралари тасвирланган расмлари билан иштирок этдилар. Бундан ташқари, Чофу мактаби ўқувчилари давлатимиз байроғи ва герби, шунингдек, ўзбек халқининг ўзига хос жиҳатларини ифодаловчи бошқа миллий рамзлари моҳирона тасвирланган плакатларини намойиш этишди. Улар республикамиз ҳақида ҳикоя қилувчи турли китобларни мустақил ўзлаштирган билимларини ўртоқлашдилар.

Тақдимот маросимида мамлакатимизнинг бой тарихи, унинг Буюк Ипак йўлида тутган марказий ўрни ҳамда бугунги кунги ютуқлари ҳақида атрофлича сўз борди. Токиолик ўқувчилар ўзбек халқ ҳунармандчилиги, зардўзлик ва ўймакорлик санъати асарлари, миллий мусиқа асбоблари билан ҳам яқиндан танишдилар. Миллий мумтоз мусиқалардан намуналар тинглаб, мамлакатимиз ҳақидаги илмий- оммабоп фильмларни томоша қилишди.

Япониялик ўқувчиларнинг жонажон Ватанимиз тарихи ва халқимиз маданиятига бўлган бундай қизиқишлари келажакда ўз мевасини беришига шубҳа йўқ.

Беруний ОЛИМОВ,
«Жаҳон» АА.
Токио

ЮЗ ЙИЛГА ТАТИГУЛИК ИШЛАР

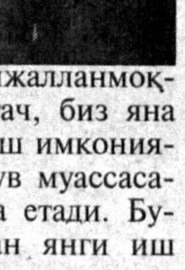

Мамлакатимизда таълим соҳасида сўнгги ўн йилда амалга оширилган ишлар асрга татигуликдир. Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури қабул қилинганидан сўнг вилоятимизда замонавий типда ташкил этилган 2 та академик лицей ва 20 та касб-ҳунар коллежлари 11524 нафар йигит-қизни ўз бағрига олди. Шунингдек, вилоятимизда 2009 йилга қадар яна 8 та академик лицей ва 134 та касб-ҳунар коллежларини ишга тушириш мўлжалланмоқда. Мазкур ўқув муассасаларимиз ишга тушгач, биз яна 160 мингдан зиёд ёшларга таълим-тарбия бериш имкониятига эга бўламиз. Ҳисоб-китобларга кўра, ўқув муассасаларимизда ўқитувчилар сони 10 минг кишига етади. Бунинг афзаллик томони шундаки, биринчидан янги иш ўринлари яратилиб, педагогларимиз иш билан таъминланади. Иккинчидан, битирувчиларимизнинг барчаси биронбир касб эгаси бўлади. Қисқаси, ёшларимиз маърифатли, маданиятли ва саводхон бўлиб тарбия топади.

Жорий йилда Япониянинг ЖБНС СПРОФ фирмаси билан келишувга мувофиқ, 10 та қишлоқ хўжалик касб-ҳунар коллежларимизни жиҳозлашни бошлаймиз. Шунингдек, сўнгги икки йилда янги нашрдан чиққан китоблардан 36469 дона сотиб олиб, академик лицей ва коллежларимизга тарқатдик.

Ҳозирги кунда ўқув муассасаларимизда 192 та ишлаб чиқариш шохобчалари ва устахоналар ишлаб турибди. Қарши шаҳридаги коллежларда компьютер ва спортнинг бир неча турлари бўйича пуллик ўқув курслари ташкил этганмиз. Ўтган йилда тадбиркорлик орқали топган маблағларимизнинг ҳажми 220 миллион сўмни ташкил этди.

Бошқармамизда янги ахборот технологияларини жорий этяпмиз. Бугунги кунда "Модем", "Электрон почта" каби замонавий технологиялар талабаларимиз хизматидадир.

Нурмуҳаммад ТУРСУНОВ,
Қашқадарё вилояти ўрта-махсус, касб-ҳунар таълими ҳудудий бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари

«ОҚ ОЛИМПИАДА»ГА ШАХДАМ ҚАДАМЛАР БИЛАН

Ўзбекистон Миллий Олимпия қўмитаси ташкил топганига 10 йил тўлди. 1993 йилда Ўзбекистон Халқаро олимпия қўмитасининг тенг ҳуқуқли аъзосига айланган эди. ХОҚнинг 101-сессиясида мамлакатимиз Россия ва Украина давлатлари қатори МДҲда биринчилардан бўлиб ХОҚ сафига қабул қилинди. Шундан бошлаб ўзбек спорти тараққиётида юксалиш даври бошланди, деб айтиш мумкин.

Мустақиллик йилларида ҳамюртларимиз бешта Олимпиадада иштирок этишди. Сиднейда бўлиб ўтган олимпиадада 77 нафар ҳамюртимиз баҳсларда давлатимиз шарафини ҳимоя қилишди. Истиқлол йилларида республикамиз олимпиадачилари халқаро майдонларда ўн учта медални (бешта олтин, тўртта кумуш ва яна шунча бронза) қўлга киритишга муваффақ бўлишди.

Маълумки, шу йилнинг 8 февралида АҚШнинг Солт-Лейк Сити шаҳрида қишки олимпиада ўйинлари тантанали равишда очилади. Таъкидлаб ўтиш лозим, Ўзбекистон биринчи маротаба мустақил жамоа сифатида 1994 йилда Лиллехаммер (Норвегия)да бўлиб ўтган қишки ўйинларда иштирок этган эди. Унда республикамиз вакили Лина Черязова чанғи акробатикаси мусобақаларида олтин медални қўлга киритган. Япониянинг Нагано шаҳрида бўлиб ўтган XVIII олимпиадада Ўзбекистон терма жамоаси уч спорт тури — фигурали учиш, тоғ чанғиси ва фристайль мусобақаларида иштирок этди. Фигурали учишда вакилимиз, "Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган спорт устаси" Татьяна Малинина саккизинчи ўринни эгаллаган.

Спортнинг қишки етти асосий тури бўйича дунёнинг 70 мамлакатидан спортчилар иштирок этадиган навбатдаги XIX "Оқ олимпиада"га олти нафар ўзбекистонлик спортчилар йўлланма олишга муваффақ бўлди. Бунда Татьяна Малинина терма жамоамиз ишончи ҳисобланиб, у қишки Осиё ўйинлари, Гран-При турнирлари ғолибаси ва тўрт қитъа (Америка, Африка, Осиё, Австралия) чемпионати олтин медали соҳибасидир. Мутахассислар, асосан 1995-2001 йиллар давомида ўтказилган 13 та нуфузли халқаро мусобақаларда юқори ўринларни эгаллаган шу спортчимизга қишки олимпиадада омад кулиб боқишига умид билдиришмоқда. У 2001 йилда Канаданинг Ванкувер шаҳрида ўтказилган жаҳон чемпионатидаги иштироки натижаларига кўра, АҚШда бўлиб ўтадиган XIX қишки олимпиадада қатнашиш ҳуқуқига эга бўлган.

Халқаро тоифадаги спорт устаси Роман Скорняков якка учишда сайёрамизнинг 30 нафар спортчиси орасидан муносиб ўрин эгаллаб турибди. У қишки Осиё ўйинларида иккинчи ўринни эгаллаб, фаолиятидаги энг юқори натижага эришган. Жаҳон чемпионатида эса спортичимиз ўн еттинчи поғонани банд этганди.

Яқинда турмуш қуришган Роман Скорняков ва Татьяна Малининалар уч йилдирки, мусобақаларга АҚШда тайёргарлик кўришмоқда. Таъкидлаш жоизки, Татьянанинг музда учиш усули ҳозирда жаҳондаги энг чиройли усуллардан деб эътироф этилган. Яқинда Халқаро конькида югуриш спорти федерацияси бу спортчимиз иштирокида фильмни тасвирга олган.

Осиё рўйхатида учинчи ўринни эгаллаб турган халқаро тоифадаги спорт усталари Евгений Свиридов ва Наталья Пономарёвалар спорт жуфтлиги ҳам ўзбек фигурали учиш мактаби шарафини муносиб ҳимоя қилишмоқда. Жуфтлик 1999 йилда ўтказилган қишки Осиё ўйинларида 3-ўрин, Загребда бўлиб ўтган халқаро турнирда 4-ўринни эгаллаган. Улар ҳам бир неча йилдирки, йирик халқаро мусобақаларга Нью-Йорк шаҳри атрофидаги муз майдонларда тайёргарлик кўришмоқда. Жуфтликнинг Америкада ҳам ўз мухлислари борлиги олимпиада кунларида, айниқса, асқотади. Спортчиларимиз бу турда нечоғли маҳоратга эга эканлигини — қишки олимпиадага жаҳоннинг бор-йўғи 20 нафар кучли жуфтлиги

таклиф этилганлигидан ҳам билиш мумкин.

Тоғ чанғиси бўйича спортчиларимиз ака-сингил Комил ва Эльмира Урумбоевлар ҳам Чимён тоғёнбағирларида Солт-Лейк Сити олимпиадасига пухта тайёргарлик кўришмоқда. Улар ҳам кўплаб халқаро мусобақаларда ўз маҳоратларини намойиш этишга улгуришган. Ака-сингиллар сўнгги бор 2000-2001 йилларда Туркиянинг Арзирум шаҳрида бўлиб ўтган Халқаро турнирда тоғ чанғиси спортининг икки турида ғолибликни қўлга киритишган. Шулардан келиб чиқиб айтиш мумкинки, Урумбоевларда ҳам жаҳоннинг кучли йигирмалигига кириш имкони бор.

СПОРТ — ЖАСОРАТ, МАТОНАТ, ИРОДА, ҚАТЪИЯТ

Миллий олимпия қўмитаси бугунги кунда, шунингдек жаҳон олимпия маркази — Грециянинг Афина шаҳрида 2004 йилда ўтказиладиган ёзги олимпия ўйинларига ҳам тайёргарликни бошлаб юборган. Сўнгги йиллардаги олимпиада ўйинларининг тўртта олтин медали, жаҳон чемпионатларининг 9 та медалини қўлга киритган боксчиларимиз, шу жумладан эркин курашчиларимиз (1 та олимпиада медали, 7 та жаҳон чемпионати медали), дзюдочиларимиз (1та олимпиада ва 1 та жаҳон чемпионати медали), грекрум курашчиларимиз (жаҳон чемпионатининг 1 та олтин медали)нинг Афина олимпиадасида совринли ўринларни эгаллаб, уларга билдирилган ишончни оқлашларига умид билдирилмоқда. Медаллар учун курашда байдарка ва каноэда эшкак эшувчи спортчиларимиз (жаҳон чемпионатларининг 2 та медали) ҳамда таэквондочиларимизнинг (жаҳон чемпионатининг 1 та медали) ҳам имкониятлари анча юқори баҳоланмоқда.

Ишонамизки, 2004 йилги олимпиадага спортнинг 14 тури бўйича тайёргарчиликни бугундан бошлаб юборган тажрибали гимнастикачи Оксана Чусовитина, курашчи Абдулла Тангриев, жаҳонга машҳур теннисчи Ирода Тўлаганова каби 30 нафар маҳоратли спортчиларимиз ўз ғалабалари билан "худди Солт-Лейк Сити олимпиадасидагидек" Афинада ҳам Ўзбекистоннинг жаҳоний шуҳратига янада шуҳрат қўшадилар.

Воҳид БОЙМУРОДОВ,
«Turkiston» мухбири.
Исмоил ИРИСОВ,
Жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси бош мутахассиси

«ДИНАМО» — МДҲ ЧЕМПИОНИ

Киевнинг "Динамо" футбол жамоаси Россияда бўлиб ўтган Ҳамдўстлик ва Болтиқбўйи мамлакатлари чемпионлари кубогида тўртинчи марта ғолибликни қўлга киритишди. Улар финалда турнирнинг олти карра чемпиони Москванинг "Спартак" жамоасини 4:3 ҳисобида мағлубиятга учратишди. "Спартак" ҳужумчиси Владимир Бесчастних турнирнинг энг яхши ўйинчиси деб, "Динамо" дарвозабони Виталий Рева эса мусобақанинг энг моҳир дарвозабони деб эътироф этилди.

ЕВРОЧЕМПИОНАТГА ҚУРЪА

Португалия пойтахти Лиссабонда 2004 йилда ушбу мамлакатда бўлиб ўтадиган Европа чемпионати саралаш босқичи ўйинларига қуръа ташлаш маросими бўлиб ўтди.Унга кўра, саралаш турнири 2002 йилнинг сентябридан 2003 йилнинг октябригача бўлиб ўтади. Барча даврларнинг машҳур футболчиси деб тан олинган португалиялик буюк спортчи Эйсебио ўзининг 60 ёшлик таваллуди кунида қуръа ташлаш маросимининг фахрий иштирокчисига айланди.

ГАВАНАДА МУКОФОТЛАР УЛАШИЛДИ

Куба пойтахти Гаванада 2001 йилда энг яхши натижаларга эришган Лотин Америкаси спортчиларини тақдирлаш маросими бўлиб ўтди. Ғолиблар "Пренса Латина" агентлиги томонидан жаҳоннинг 21 мамлакати ОАВ иштирокидаги йиллик сўров натижаларига кўра аниқланган.

Аёллар ўртасида энг машҳур спортчи деб найза улоқтириш бўйича рекорд ўрнатган кубалик жаҳон чемпиони Ослайдис Менендес топилган. Эркаклар ўртасида ҳам бу унвонга "озодлик ороли" вакили, узунликка сакраш бўйича жаҳоннинг кўп карра ғолиби Иван Педросо эришган. Қитъанинг энг машҳур спортчилари ўнлиги сафига бразилиялик теннисчи Густаво Куэртен, "Формула-1" пойгачиси Хуан Монтайа, аргентиналик футболчи Эрнан Кресполар ҳам киритилган. Аргентина футбол терма жамоаси Лотин Америкасидаги йилнинг энг кучли жамоаси деб эътироф этилди.

Абдувоҳид СУННАТОВ

Жаҳон хариталари

ТУРКИЯ

Туркия

Болвадин шаҳрида 6 балли ер силкиниши натижасида 200 дан ортиқ бинолар вайрон бўлиб, 42 киши ҳалок бўлган, 150 нафар киши оғир жароҳатланган. Туркия ҳукумати бу шаҳарда фавқулодда ҳолат эълон қилди. Сейсмологлар ер қимирлаши яна қайтарилиши мумкинлигини таъкидлашяпти. Шаҳарда ҳарорат 4 даража совуқ бўлишига қарамай, одамлар уйларига киришга қўрқиб, кўчада тунашяпти.

ПОКИСТОН

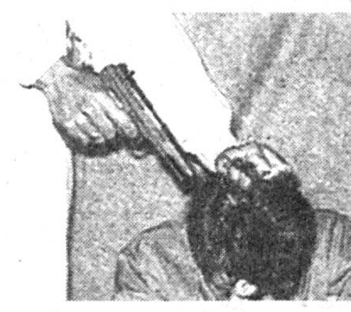

Ўғирланган америкалик журналист Дэниэл Пёрл ҳаёти учун 2 млн. АҚШ доллари талаб қилган шахслар Покистон полицияси томонидан қўлга олинди. Лекин, баъзи маълумотларга кўра, улар ҳеч қайси террористик гуруҳларга тааллуқли эмас ва журналист тақдиридан ҳам бехабар эканлар.

Аввалроқ террорчилар электрон почта орқали юборган хатида журналистни ўлдириб, Карачида кўмишганини маълум қилгандилар. Энди эса бу хабар ёлғонлиги, аслида журналист тирик ва унинг боши учун 2 млн. тайёрлаб қўйишни талаб қилиб, номаълум шахс Карачидаги Америка элчихонасига қўнғироқ қилганлиги маълум.

РОССИЯ

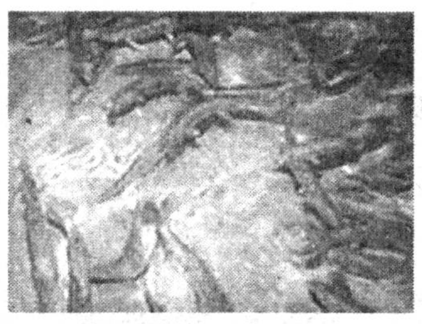

Хабаровскда иқтисодий жиноятларга қарши курашиш бошқармаси ходимлари хитойлик браконьерларни 2,5 тонна юк билан қўлга туширишди. Улар осетр балиғини чет элга ҳужжатсиз олиб ўтмоқчи бўлишган. Уларга балиқни ким сотганлиги терговда аниқланади ва улар орқали ноқонуний балиқ овловчиларни тутиш мумкин. Амур дарёсида бу балиқларни овлаш 1994 йилда таъқиқланган. Шунга қарамай, ноқонуний балиқ овлаш борган сари кенг тус оляпти. Ўтган йили 42 тонна осетр балиғи ҳамда 14 тонна қора ҳамда қизил икра мусодара қилинган.

АНГЛИЯ

Икки кун давом этган қор бўрони натижасида АҚШда 22 нафар одам ҳаётдан кўз юмган бўлса, Англиядаги кучли ёмғир ва шамол денгизчиларга фақат ташвиш келтиряпти. Кеча кучли тўфон натижасида 500 тонна нефть ва мазут олиб кетаётган танкер ўз бошқарувини йўқотди. Кема жамоасини эвакуация қилишга тўғри келди. Яна бир француз балиқчилар кемасидан 18 нафар балиқчи вертолёт ёрдамида қутқарилди. Жала оқибатида 65 та шаҳар ва қишлоқлар сув остида қолган. Йўллардаги ҳамма ҳаракат вақтинча тўхтатилган.

TA`LIM VA ISLOHOT

Биринчи бўлиб институтимизда иқтидорли талабалар факультетини очдик

БЕҚИЁС ИМКОНИЯТ

— Бугунги ўзбек ёшларига бутун дунё ҳавас билан қараяпти, — дейди Тошкент Автомобиль йўллари институти ректори, профессор Сарвар Қодиров. — Сабаби, улар илм-фан, спорт, санъат, адабиёт, маънавият соҳаларида ўзларининг нималарга қодир эканликларини амалда исботлаяптилар. Бугунги ёшлар ўткир ақл-идрокка, кучли қобилият ва иродага, теран фикрга эгалиги билан ажралиб туради. Мустақиллик ёшларининг бундай хусусиятларга эгалиги бежиз эмас, албатта. Чунки улар доимий равишда ҳукуматимиз эътиборидалар...

— Институтимизда иқтидорли талабалар кўп. Шуни ҳисобга олиб, биз ўтган йили республика олий ўқув юртлари ичида биринчи бўлиб институтимизда иқтидорли талабалар факультетини очдик. Ҳозирда мазкур факультетнинг 20 га яқин гуруҳларида 200 дан ортиқ иқтидорли талабалар таҳсил олмоқда. Мазкур гуруҳларга қабул имтиҳонларида энг юқори балларни эгаллаган талабалар саралаб олиниб, яна қайта улар математика, инглиз тили ҳамда талабанинг қобилиятини баҳолайдиган "интеллект" фанларидан ёзма ва оғзаки тестлардан ўтказилгач, қабул қилинади.

Иқтидорли талабалар ўқиш жараёнида ўқиётган фанларидан ташқари қўшимча инглиз тили ва компьютер технологияларини ўрганишади. Ҳар бир гуруҳда талабалар сони 5-9 кишидан ошмайди. Бу эса улар билан алоҳида ишлашга шароит яратади. Ўқув жараёнига, Ўзбекистон Республикасининг Фанлар Академияси ва бошқа институтлардан чет тилидан дарс бера оладиган профессорлар жалб қилинган.

Ўтган йилларда 27 нафар иқтидорли талаба "Ўзавтосаноат" ассоциациясининг талабига биноан махсус ўқув режалари асосида "Автомобиль транспортида маркетинг" ва "Автомобилларга сервис хизмати кўрсатиш" мутахассисликлари бўйича қўшимча билим олиб, махсус сертификат соҳиби бўлдилар. Шундан 3 нафари битирув ишини инглиз тилида ёзди ва ҳимоя қилди. Шуни айтиш лозимки, уларнинг ҳар бири учун "Ўзавтосаноат" ассоциацияси институтга 1500 АҚШ доллари миқдорида ҳақ тўлади.

Шунингдек, институтимиз қошида 1998 йилда Республика йўл ҳаракати хавфсизлиги маркази ташкил этилганди. У ерда бажариладиган илмий ишларга бир гуруҳ олимлар билан биргаликда иқтидорли талабалар ҳам жалб қилинаётир. Улар ўзбек автомобиллари "Нексия", "Дамас" ва "Тико"ларнинг тузилиши бўйича қўлланма, альбом ва махсус рангли плакатлар яратадилар.

Иқтидорли талабалар "Ўзавтойўл" концернида "Буюк ипак йўли", "ТРАСЕКА" дастурлари бўйича ва бошқа автомагистралларни лойиҳалашда иштирок этиб келишмоқда. Ҳозирги кунда иқтидорли талабаларимиз ўзлари танлаган йўналишлар бўйича институтимиздаги илмий тўгаракларда изланишлар олиб бормоқдалар, натижалари эса институтимизда ҳар йили ўтказиладиган илмий-амалий конференцияларда ўқиб эшиттирилмоқда. Конференцияда қилинган маърузаларнинг энг саралари мақола шаклида чоп этилмоқда. Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан ўтказиладиган олимпиадаларда ҳам иқтидорли талабаларимиз фаол қатнашмоқда. 2001 йилда ўтказилган республика олимпиадасида 5 нафар талабамиз биринчи ўринни эгаллади.

Ўқиш ва жамоат ишларида фаол қатнашиб келаётган иқтидорли талабалар ичида танлов ўтказилиб, Абу Райҳон Беруний ва Мирзо Улуғбек номидаги стипендияларига номзодларни аниқладик. Дилфуза Ибрагимова, Александр Сахапов, Ҳасан Файзуллаевлар 2001-2002 ўқув йили стипендианти бўлишди.

Яқинда ўтказилган "Экология" фестивали натижасига кўра, 15 нафар талабамиз халқаро "Экосан" жамғармасининг стипендиантлари бўлдилар.

Ўтган ўқув йили натижалари бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан ташкил этилган "Энг, энг" барча соҳаларда юқори кўрсаткичга эришган талабалар танловида иқтидорли талаба Жаҳонгир Умидуллаев ғолиб чиқди.

Ҳозирги кунда ўндан ортиқ талабаларимиз АҚШ, Англия, Германия ва бошқа давлатларда магистратура ва бакалаврликда ўқияпти. 10 нафар талабамиз эса Швеция, Югославия, Германияда ишлаб чиқариш амалиётларини ўтаб қайтдилар.

Файзулла ЭШҚУЛОВ ёзиб олди

ASR JAROHATI

Хонавайрон қилувчи иллат

ҚАЛБГА ҚАЙҒУ СОЛУВЧИ ОҒУ

Термиз тумани ички ишлар бўлими ходимлари томонидан олиб борилган тезкор тадбирлар натижасида кўп миқдордаги гиёҳванд моддасини сақлаб келаётган жиноий гуруҳнинг қилмиши фош этилди. 1957 йилда Термиз шаҳрида туғилган фуқаро П.Мавлонов шериги М.Яхшиев билан ўзаро жиноий тил бириктириб, 10 килограммдан зиёд қорадори гиёҳванд моддасини 3 миллион сўмга сотаётганида қўлга олинди. Шундан сўнг улар билан олиб борилган тергов ҳаракатларидан сўнг, П.Мавлоновнинг илгари ҳам айнан шундай жиноят билан судланиб, тегишли жазосини олганлиги, бироқ бундан ўзига зарур хулоса чиқара олмаганлиги маълум бўлди. Қолаверса, унинг уйидаги ертўладан топилган 31 килограммдан зиёд миқдордаги қорадори П.Мавлоновни янада чуқурроқ "жарга" етаклаб кетди.

Денов тумани ички ишлар бўлими ходимлари томонидан шу туманнинг Навоий кўчасида яшовчи Ирик Султонов ва Пушкин кўчасида яшовчи Пўлат Садриддиновларнинг ўзаро жиноий тил бириктиришиб Тожикистон Республикаси фуқароларидан олган катта миқдордаги энг кучли таъсир этувчи героин гиёҳванд моддасини ўзлари ижарада турган уйнинг товуқхонасида сақлаётганлиги аниқланди.

Ҳар хил эски-туски буюмлар орасига беркитилган 47 дона елим халтачаларга ўралган заҳри қотилнинг жами оғирлиги 27 килограмм 968 граммни ташкил этди. Дастлабки суриштирувларда улар ушбу моддани Россияга олиб боришни мўлжаллашгани маълум бўлди.

Вилоят ички ишлар бошқармаси жиноят қидирув хизмати ва йўл ҳаракат хавфсизлиги хизмати ходимлари томонидан ҳамкорликда олиб борилган тадбирлар натижасида Яқинда Шеробод тумани ҳудудида жойлашган йўл-ҳаракат хавфсизлиги назорати масканида яна бир жиноий гуруҳнинг қилмиши фош этилди.

Қизириқ тумани Гиламбоб жамоа хўжалигининг 2-бўлимида яшовчи Жалғаш Нормўминов тезкор маълумотларга асосан ушбу масканда тўхтатилади ва у бошқариб кетаётган МАЗ-504 русумли давлат белгиси 10К 30-64 рақамли юк автомашинаси ички ишлар ходимлари томонидан синчковлик билан текшириб кўрилганида, машинанинг остки қисмидаги махсус ясалган туйнукда 18 дона елим халтачаларга ўралган 16 килограмм 609 грамм қорадори ва 2 килограмм 725 грамм энг кучли таъсир этувчи героин гиёҳванд моддалари борлиги маълум бўлди.

Дастлабки тезкор тергов ҳаракатларидан сўнг унга ушбу гиёҳванд моддаларини Сариосиё туманининг Охунбобоев жамоа хўжалигида яшовчи, муқаддам судланган Тоғайназар Эгамназаров Хоразм вилоятига олиб бориб бериш учун берганлиги ва бу хизмати учун Жалғаш Нормўминовга 400 минг сўм беришлиги, аванс тариқасида эса 100 минг сўм бергани аниқланди.

Шунингдек, Самарқанд шаҳрида ўтказилган тадбирлар натижасида Самарқанд шаҳрининг Акмал Икромов кўчасида яшовчи 1947 йилда туғилган фуқаро Мусо Мирзаев 1,5 килограмм героин гиёҳванд моддасини 7 минг 500 АҚШ долларига сотмоқчи бўлганида қўлга олинди. Гиёҳванд модда унинг давлат белгиси 14 G 1887 бўлган "Жигули" русумли автомашинасидан олинди. Шундан сўнг олиб борилган тезкор тадбирлар натижасида унга бу гиёҳванд моддани Сурхондарё вилоятининг Денов шаҳрида яшовчи фуқаролар Азамат Турсунов, Амирқул Маҳмаёров ва Худойназар Жўраевлар олиб келиб берганлиги аниқланди. Уларни қўлга олиш жараёнида шу нарса маълум бўлдики, Азамат Турсунов бу ишга ўзларининг қизларини ҳам жалб этган экан. Ҳозирда уларнинг бу кирдикорлари юзасидан тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Шуҳрат РЎЗИЕВ,
ИИВ матбуот маркази ходими

IZTIROBIMIZ ILDIZLARI

Дадам бизни кўриб, кўрмаганга олади

ДАДАМ ПИЁДА, БИЗ... ОТДА

Байрам муносабати билан "Меҳрибонлик уйи"га боргандик. Гуруҳда турли соҳа кишилари йиғилганмиз. Ота-онасиз ўсаётган, бир-биридан ширин ўғил-қизларни кўриб, юракнинг бир четида оғриқ пайдо бўлади. Уларнинг гуноҳи нима, деган одатий савол тилга келаверади. Рост-да нега ота-оналарнинг ўйламай босган қадами учун жабрдийдаси ҳамиша гуноҳкор бўлиб қолаверади?

Ҳамроҳим, муаллима Ҳамрохон опа ўзини ғалати сеза бошлади, дарҳол сув ичказдик, ҳамшира келиб дори берди. Яхшики, бу ҳол тезда ўтиб кетди. Тадбирни эсон-омон ниҳояладик.

Ортга қайтар эканмиз: "Сиз анча кўнгли бўш аёл экансиз, ўзингизни эҳтиёт қилинг, агар юрагингиз кўтармаса, бундай жойларга борманг, опа",— дедим дўстона.

— Эҳ, сингилжон, юрагимнинг бутун ери қолибдими? Айниқса, бунақа ота-онага зор болаларни кўрсам, дардим янгиланаверади, — деди Ҳамрохон опа.

...Ўшанда ёш эдим, мендан кейин тўртта укам бор. Онам, гарчи ўқимишли аёл бўлмасалар-да, орзу-ҳавасли эдилар. Дадам автокорхонада диспетчер бўлиб ишларди. Бир куни онам гап топиб келдилар: "Мактабдаги энг яқин дугонам туман шифохонасига бош шифокор бўлиб келибди". Улар тасодифан учрашиб қолишибди-ю, дугоналари онамни ишга таклиф қилибди. Онам рози бўлибдилар. Ростдан ҳам битта дадамнинг топганлари рўзғорга учма-уч етарди.

Бу гапни эшитиб, дадамнинг тепа сочлари тикка бўлди. "Ҳа, неча йиллаб қаерлардадир санқиб юрган фалончими, бугун амалдор бўлиб келиб, сениям йўлдан урдими? Худо билади, қай йўл билан бу мартабага эришди экан?" — дедилар.

Онам бу гапга чидолмадилар. Қай йўл билан эмас, игна билан қудуқ қазигандек меҳнат қилиб, номзодлик диссертациясини ёқлаган дугоналарини туман аҳли жуда ҳурмат қиларди.

Икковлари азонгача уришишди. Қозонда овқат ҳам қолиб кетди. Биз болалар қалтираб, ичкари уйга кириб олдик. Тонг саҳарда отам ул-булларини йиғиштириб, уйдан чиқиб кетди. Онам эса ишга кирдилар...

Отам бу орада икки болали аёлга уйланиб олди. Буни қарангки, ҳеч қанча ўтмай машинали бўлиб, данғиллама ҳовли солдилар.

Баъзан кўча-кўйда машиналарида ўша болаларни олиб юрсалар, биз алланечук бўлиб кетардик. Ахир, у бизнинг дадамиз-ку, нега тўхтаб олиб кетмайди, дея ўксинганимизча қолардик.

Дадам бизни кўриб-кўрмаганга оларди. Бахтиёр эдилар.

Онам бизни меҳнатга, ҳалолликка, одобга ўргатди. Йиллар ўтди. Мен педагогика институтини тугатдим. Укам иқтисодчи бўлди, ҳозир нуфузли ташкилот раҳбари. Яна бир укам АҚШда ўқиб келди. Кенжамиз ҳуқуқшунос.

Аммо онам роҳатимизни кўрмай, оламдан ўтдилар. Фотиҳага келганлар ичида дадам ҳам бор эди. Укаларим тез-тез кўчада пиёда, ҳаллослаб кетаётган, мол-давлати қаерларгадир йўқолган дадамни кўриб қолишаркан. Тўхтаб, машинага олишларини ҳам, олмасликларини ҳам билишмас экан. Назднмда, бундан анча йиллар илгариги манзараларни эслашса керак-да, дея ҳикояларини тугатди Ҳамрохон опа.

Зоҳида КЕНЖАЕВА,
«Turkiston» мухбири

Акционерлар умумий мажлисининг 27.07.2001 йилдаги баёнотномасига ва Давлат мулк қўмитасининг Тошкент шаҳри бўйича 16.08.2001 йил І-285 к-пов-сонли буйруғига асосан ОАО "127-АТК" 15-14-1-118. ДП-сонли 31.03.98 йил эмиссия проспектигига ўзгаришлар киритилгани ҳақида автокорхона акционерлари ихтиёрига ҳавола қиламиз.

Акционерлик жамиятининг акциялар пакети Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 09.03.-119-сонли қарорига биноан қайта тақсимланди.

Жами:	Давлат улуши	Жамоа улуши	Чет эл инвесторлари улуши	Эркин савдо улуши
100	25 фоиз	10 фоиз	25 фоиз	40 фоиз
137135дн.	34284 дн.	13714 дн.	34284 дн.	54853 дн.
				Улардан 5442 дона акция меҳнат жамоасининг улушидан сотувга лойиқ.
13713500 сўм	3428400 сўм	1371400 сўм	3428400 сўм	5485300 сўм

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2002 йил 29 январдаги 10-0213/209-сонли ажримига асосан Миробод туманидаги "ГИСАР" кичик корхонасига нисбатан банкрот деб тан олишга доир иш очилган ҳамда суд муҳокамаси 2002 йил 22 феврал куни соат 10.00 да Тошкент шаҳар хўжалик судининг залида қуйидаги манзил бўйича ўтказилади: Тошкент шаҳар, 700097, Чилонзор, Ц-мавзеси, Чўпон ота кўчаси, 6-уй.

Мазкур корхона кредиторларининг биринчи йиғилиши Мирobod тумани ҳокимияти аризасига кўра 2002 йил 14 феврал куни соат 16.30 да Миробод тумани ҳокимияти биносида қуйидаги манзил бўйича ўтказилади: Тошкент шаҳри, Нукус кўчаси, 18-уй, 304-хона.

Кредиторлардан йиғилиш куни "ГИСАР" кичик корхонаси қарзи мавжудлигини тасдиқловчи зарурий ҳужжатларни тақдим этишларини сўраймиз.

Қўшимча маълумотлар учун телефонлар: 133-13-47, 133-59-48

Утерянные гос. ордер права собственности на квартиру 03-02/1555 от 26.01.93 г. Краковцевой Веры Владимировны **считать недействительным**

АКТЁР БЎЛИШ ОСОН ЭМАС!

«Turkiston» ҚАҲВАХОНАСИ

"Саҳнанинг ўзига хослиги ҳақида ҳеч ўйлаб кўрганмисиз? Тасаввур қилинг. Бироздан сўнг спектакль бошланади. Хонамга пардозчи кириб келади, мени пардозлайди. Либосчи либос кийдиради. Ва мен тамомила бошқа одам, яъни асардаги қаҳрамон (у ким бўлишидан қатъий назар) қиёфасига кираман.

Бу менинг ташқи қиёфамдаги ўзгариш, албатта. Саҳнага чиққунга қадар мени ўз номим билан "фалончи" деб чақиришади. Ўзим ҳам то саҳнага қадам қўймагунимча "ўз"лигимни ҳис қилиб тураман. Бироқ саҳнага етиб келишимга бир сония қолганида вужудимга бошқа бир руҳ — асар қаҳрамонининг руҳи кириб келади ва мени руҳим маълум бир муддат (балки спектакль тугагунча) тарк этади. Ана ўша вақтда ҳам мени "бу фалончи" деб атасалар, демак, мен артист эмасман. Агарки, фалончи эканим саҳна ортида қолиб, мен ўша қаҳрамон тимсолида кўрина олсам ва мени ўша қаҳрамон номи билан атасалар — бу менинг ютуғимдир. Саҳнанинг илоҳийлигини мен шундай тушунаман".

Бу сўзларни мен бўрттириб, қўшиб-чатиб айтаётганим йўқ. Бу барчага яхши таниш бўлган актёр Тоҳир Саидовнинг қалб кечинмалари. Ушбу сўзлар менга Абу Наср Фаробийнинг; "Вужудларнинг ҳолати ўзгариши билан руҳлар ҳам ўзгариши табиийдир", — деган ибораларини эслатади.

Актёрни мен илк бор "Уфқ" спектаклидаги Турсунбой образи орқали таниганман. Бу образ менинг хаёлимдан анча вақтгача нари кетмаганди, ўшанда. Одатда биз салбий қаҳрамонлар, яъни мунофиқ, разил, нияти нопок шахслардан нафратланамиз. Турсунбойдан-чи? У қандай шахс эди? Қочоқ, ота-онасининг бошига не кунларни солмаган кимса. Шундай бўлишига қарамай, томошабин унинг тақдири ҳақида ўйлай бошлайди, аҳволига ачинади, ундан бутунлай нафратлана олмайди. Актёр эса ёмонни яхши қилиб кўрсата олгани учун ҳам томошабинга шу даражада таъсир қилган бўлса ажаб эмас. "Кўнгил кўчалари"даги Гадой ролини? "Бугун чоршанба, энамизнинг кунлари"... Гадой ҳам аслида ижобий қаҳрамон эмас. Бироқ томошабин Гадойдан ҳам нафратлана олмайди. Тоҳир Саидовни ўша-ўша "ана Гадой, биби чоршанба" деб айтишадиган бўлишди. Мен бунга бир неча бор гувоҳ бўлганман. Ойнаи жаҳонда намойиш этилган "Қотил" видеофильмидаги Чўтир образи ҳам актёрнинг маълум маънода янги қирраларини, истеъдодини намоён эта олишига имкон яратди, дейиш мумкин.

Тўғри, ҳар бир санъаткорнинг ўнлаб, юзлаб ўйнаган роллари бўлади. Бироқ томошабин уларнинг ҳаммасини ҳам ёдда сақлаб қололмаслиги мумкин. Аммо шундай бир образ бўладики, актёрни ярқ этиб кўзга ташланишига, халқ назарига тушишига сабаб бўлади. Томошабин уни биргина ўша роли учун тан олади ва "ана Шум бола", "ана Мўмин", "ана Сотти" ва яна бошқа кўплаб асар қаҳрамонларининг номи билан атай бошлайди. Демак, у роль томошабинга сингган. Балки ишонарлилиги, балки самимийлиги учундир, нима бўлганда ҳам томошабин кўнглидан жой олган.

Мен актёрнинг Ўзбек Миллий академик драма театри саҳналарида ўйнаган ролларини бирма-бир санаб ўтмоқчи эмасман. Актёр ҳали ўз ролини топмагандир, эҳтимол?! Бироқ унинг имкониятларидан, истеъдодидан унумли фойдаланиб қолиш керакмикан, деб ўйлаб қоламан. Сабаби, Тоҳир Саидов айни кучга тўлган паллада. Ғайрати, шижоати жўш ураётган айни дамларда у ўз кўнглидагидай образлар яратмоқдами, маҳоратини тўла намоён эта оляптими? Вақт бизни кутиб турмайди. Зеро, ҳар бир актёр, санъаткор умрининг зое кетишига ачинмоқлиги лозим.

"Биз айбни бир кишидан ахтармаслигимиз, "бу сенинг вазифанг", демаслигимиз керак. Бу вазифа Сизники, Меники, Уларники, барча-барчамизники! Истеъдодли драматургларни излаб топиш, қолаверса, уларнинг асарларини чоп этиш, актёрлар фаолиятидан унумли фойдалана билиш бугунги долзарб масала". Бу сўзлар ҳам актёрнинг куюнчаклик билан айтган сўзлари.

"Мен ҳали ўз ролимни топганимча йўқ. "Ой тутилган тунда" асаридаги Девона ролини жуда-жуда ўйнагим келади", — дейди санъаткор.

Актёр Тоҳир Саидовнинг ҳали имкониятлари, биз кашф қилмаган қирралари кўп. Томошабинларга у кутилмаган янги образларни туҳфа этажагига ишончимиз комил!

Матлуба ТЕМУР қизи

«ИСТЕЪДОДЛИ ЁШЛАР — КЕЛАЖАГИМИЗ ЭГАЛАРИ»

Яқинда тарих фанлари доктор, профессор Худойқул Тўраевнинг қаламига мансуб "Истеъдодли ёшлар — келажагимиз эгалари" номли китоб нашр этилди.

"Давлатнинг қудратини унинг моддий ва маънавий тараққиётини илм кишиларисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Шунингдек, бу борада ёшларнинг ўрни ҳам салмоқлидир" деб ёзади муаллиф.

Китобда ёшларга тааллуқли кўпгина фикрлар жамланган бўлиб, ҳозирги ўсиб келаётган ёш авлоднинг ҳар томонлама етук бўлиб улғайишлари учун асқотадиган мавзулар кўп. Бундан ташқари, унда "Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури" моҳияти ҳақида мулоҳазалар юритилади.

Китоб IX бобдан иборат бўлиб, ҳар бир боб алоҳида сарлавҳада берилган. "Буюк аждодларимиз — бебаҳо бойлик" деб номланган боб халқимиз орасидан етишиб чиққан ва ўз илми билан бутун дунёга донг таратган мутафаккирларимиз тўғрисида маълумот беради.

Мазкур китоб аниқ мисолларга асосланганлиги билан қадрлидир.

Бекдавлат АЛИЕВ

ТАЛАБАЛИК ДАВРИМ МЕНИНГ

Орзиқиб кутган дамларимиз, яъни қишки синов имтиҳонлари ҳам, хайриятки бошланди. Ойлаб, йиллаб тўплаган билимнинг имтиҳон туфайли юзага чиқишини олдиндан сезган талаба нега бундан қувонмасин, ахир.

СЕССИЯ ҲАМ БАЙРАМ

Қай бир талабага қараманг, хоҳ у йўлда бўлсин, хоҳ транспортда, қўлида китоб. Кутубхоналарда эса талабалар шунчалик кўпки, дарс қилишга жой йўқ. Кутубхоначи опаларни айтмайсизми, қўли қўлига тегмайди, сўралган китобни дарров етказиб бериш билан ўзларини ҳам, талабаларни ҳам хурсанд қилишади. Вақти бўлса-да, буюртма кўплигидан тушлик қилишдан воз кечишади. Талабалар ҳам, кутубхоначилар ҳам бундай пайтларда ўз масъулиятларини чуқурроқ ҳис қилишади-да.

Домлалар талабчан... Берган билимини ортиғи билан қайтариб олиш учун талабалардан жавоб сўрагани-сўраган. Маърузалар пайтида талаба дарсда бўлганми, йўқми, аҳамиятсиз. Асосийси, талабанинг дарсни қандай ўзлаштирганлигида. "НБ" (негадир бўлмади ёки "не было")га домлалар мутлақо эътибор беришмайди. Тўғрида, талаба дарсга "НБ" туширмаслиги учун ҳам келиши мумкин-ку!

Бир пайтлардагидек, ҳозирги домлалар талабанинг афт-ангорига, қуюқ саломлар-у, таниш-билишларига қараб ўтирмайди. Ҳамма талаба бир. Уларга фақат топширилган вазифаларни талаба бажарганлиги-ю, берилган саволга унинг жавоби керак, холос. Ортиқча тавозе домлаларнинг асабига тегади. Шундай бўлгач, талабалар ҳам домлаларнинг ҳурматини жойига қўйишади. Улар ўртасидаги устоз ва шогирд муносабати шунчалик самимийки, унга ҳеч бир сабаб тўсқинлик қила олмайди.

Бундай шароит, бундай муҳитда ўқимайдиган талаба ҳам билим олишга муккасидан кетиши табиий, албата. Айниқса, юқорида таъкидлаганим, синов даврида. Умрнинг энг сержозиба, мазмунли, талабаликнинг энг тотли кунлари — сессия пайтида талабалар янада сергакланади. Бу талабаман, деганга хос хусусият. Айнан шу сабаб имтиҳонларни орзиқиб кутишади-да... Бугунги талабалар билимларини синаш вақти келганидан қувонишса, домлалар шогирдларининг хурсандлигидан кайфиятлари кўкка кўтарилади.

Ота-оналаримиз доим фарзандларининг хурсандчилигига шерик. Улар ҳам имтиҳонни интизорлик билан кутишади. Баъзилари эса атайлаб домлалар ҳузурига бориб, миннатдорчилик билдиришади.

Хуллас, шунақа бизнинг "студент"ча байрамларимиз бор. Агар бу байрамнинг гаштини татиб кўрмоқчи бўлсангиз, унда факультетимизга бир келинг. Сессияда талабанинг юзидаги кулги, қувончни кўриб, ҳайратда қоласиз. Шунақа!

МАМНУН талаба

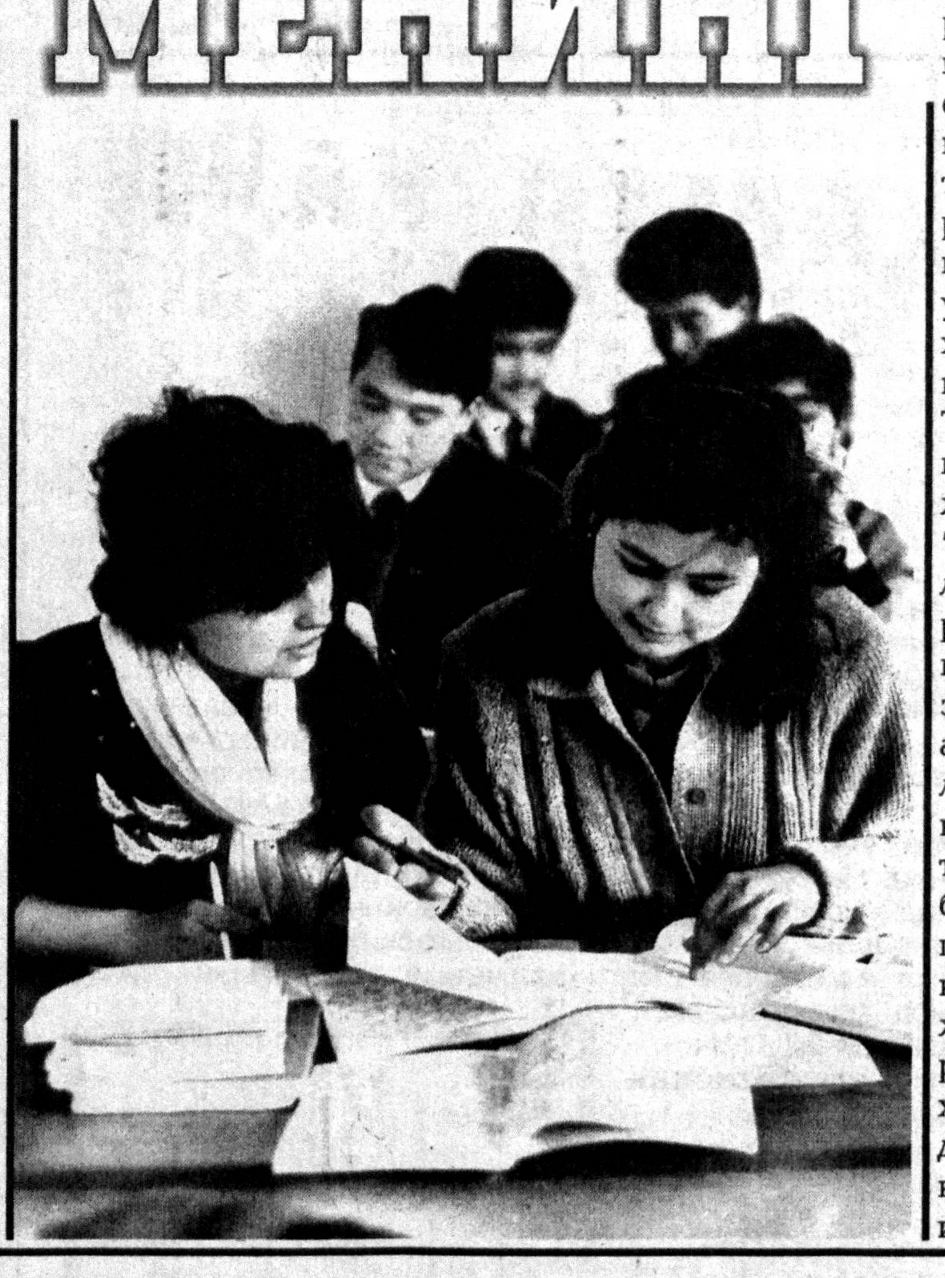

КИТОБ КЎП-У, АММО...

Билим олишга интилган ҳар қандай инсон ўз маънавиятини, дунёқарашини, фикрини бойитиб бориши учун албатта, китоб ўқиши зарур. Шу ўринда бир савол туғилади. Сўнгги пайтда нашр этилаётган китоблар ўқувчиларни қониқтиряптими?

Мен бир китобхон сифатида бу саволга қуйидагича жавоб бермоқчиман. Айни пайтда шаҳримиз китоб дўконлари турли хил илмий, адабий, фантастик китоблар билан тўла. Ёзувчиларимиз ижод масаласида ўқувчиларни хурсанд қилишмоқда. Тарихий китобларимиз, жумладан, "Ўткан кунлар", "Меҳробдан чаён" қайта нашр этилмоқда. Бу албатта, яхши, лекин масаланинг иккинчи томони ҳам бор. Кейинги пайтларда китоб дўконларида жаҳон адабиёти асарларининг камайиб кетиши ҳолатлари ҳам учрамоқда. Уларнинг таржима қилиниши бироз сусайиб кетгандек, назаримда. Эҳтимол, таржима қилиш масаласидаги баъзи қийинчиликлар бунга сабаб бўлиши мумкин, бироқ XX аср сўнгида таржимонларимиз томонидан ўзбек тилига ўгирилган асарлар ҳам кўп эди. Афсуски, бу китоблар бугунги кунда ўқувчилар қўлига етиб бормаяпти. Хемингуэй, Драйзер, Жек Лондон, Александр Дюма каби жаҳон адабиёти намояндаларининг асарларини топиш жуда қийин. Жаҳон адабиётидан фойдаланиб, бошқа халқларнинг маданияти, миллий қадриятлари, урф-одатларидан хабардор бўлмоғимиз ҳам керак-ку!

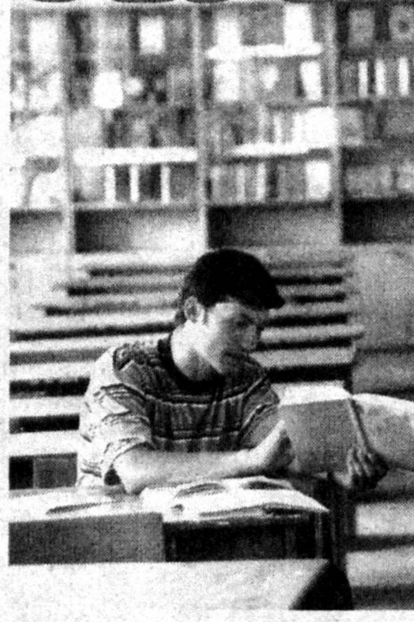

Янги жаҳон адабиёти намуналарининг таржима қилиниши ва илгари таржима қилиниб нашр этилган хорижий адабиётларнинг қайта нашр этилиши биз ўқувчиларни қувонтирарди. Зеро, дунёвий билимларни мукаммал ўрганиш ҳозирги давр талаби. Шундай эмасми?

Рустам ҲАЙДАРОВ, талаба

ҚАНДАЙ ЯШАЯПСАН, ТАЛАБА?

Стипендия... байрам!
Талаба бўлишни орзу қилмаган ёшлар орамизда топилмаса керак. Кўпчилик талабалик даврининг "гашти"ни суриб, "талаба бўлиш зўру, талаб қилиш, талабни қабул қилиш қийинроқда", деган хулосага келишади. Хўш, тенгдошларимиз бугун қандай яшашяпти? Ўйлаб кўринг, биринчи курс талабаси 4500 сўмга яқин стипендия олади. Илк сессиядан сўнг бу миқдор унинг билимига қараб ё ўсади, ё камаяди.

Шундай қилиб, иккинчи семестрда талабаларни уч гуруҳга бўлиб стипендияни ажратишади. Синов дафтарчасида фақат "аъло" баҳолар қўйилган талабалар 9200 сўм, "4" баҳога лойиқлари 6900 сўм, "3" баҳоси кўпроқ талабалар эса 4200 сўм миқдорида пул олишади. Бундан ташқари, баъзи олий ўқув юртларида талабаларнинг тушлик қилиши учун талон берилади. Бу ҳам талаба учун қулайлик-да. Ётоқхонада турадиган талабалар кечки овқатни, албатта, ўз ошхоналарида тайёрлашади. Талабалар шаҳарчасидаги бозор нарх жиҳатдан бошқа бозорлардан арзонлиги билан ажралиб туриши, керак. Аммо буни ҳеч ким назорат қилмайди. Бозорчанинг йиллар давомида ўзгармайдиган сотувчилари билганича нарх қўйиб сотаверишади. Натижада талабалар дарсдан сўнг ўзи учун қулай ҳар қандай ишга жойлашишга ҳаракат қилишади.

Хўш, бу ҳақда талабаларнинг ўзлари қандай фикрда? Бу саволга пойтахтимиз олий ўқув юртларида таҳсил олаётган ёшлар жавоб беришади.

Комилжон ҚИЁМОВ — Ўзбекистон Миллий университети талабаси, 23 ёшда:

— Тўғриси, стипендияни амаллаб етказамиз. Тирик жонмиз, қараб ўтириш йўқ. Дарсдан сўнг ишлайман. Ҳар ҳолда йигит кишимиз. Йигит ризқи кўчада, дейишади-ку. Озми, кўпми ҳам ишлаб, ҳам ўқиб ҳаётда ўз ўрнимни топишга интиляпман.

Комил Ёрматов — Тошкент Давлат Юридик институти талабаси, 21 ёшда:

— Мен фақат илм олиш учун ўқияпман. Ҳозирда мукаммал билимга эга бўлиб, ўқишни битиргач, ишламоқчиман. Стипендияга келсак, тўғри, яхши, "шоҳона" яшашга етмаса-да, ҳар ҳолда талаба учун бир кўмак-да.

Нилуфар Ўтаганова — Ўзбекистон Давлат Жаҳон тиллари университети талабаси, 19 ёшда:

— Биринчи марта стипендияни қўлга олганимда жуда қувонганман. Ҳар ҳолда ўз бюджетимга эгаман. Тошкентда яшаб, ўқишим учун уйдагилар мени иқтисодий жиҳатдан таъминлаб туришади. Ойлик озиқ-овқат маҳсулотларини юборишади.

«ДАДАЖОН, ПУЛ БЕРИНГ!»
ёхуд сессия талаба учун пул сўраш имкониятими?

Айни пайтда, олий ўқув юртларида талабалар ярим йиллик синов-имтиҳонларини топширишяпти. "Талабага сессия бир келади, келганда ҳам зўр келади" деган нақлни жуда яхши билган ҳар бир таҳсил олувчи имтиҳонга зўр куч ва билим йиғиб келган. Аммо буни қарангки, сессия даврини баъзи бир ота-оналар хуш кўрмас экан. Гап шундаки, талабаларимизнинг баъзи бирлари бу пайтда "бермасак, зачётка қўймайди" дея ўзи билан бирга ота-онасини ҳам ишонтиради. Чунки бу уларга уйдан пул олиш учун энг қулай имкониятдир. Шу билан бирга, айримлари бир амаллаб имтиҳонлардан ўтгандан сўнг: "Ишнинг кўзини билиш керак,ука" дея мақтаниб ҳам қўйишади. Зеро, улар шу нарсани билишмайдики, инсон бунақа найранглари билан узоққа боролмайди. Шу билан бирга бунинг ортидан устозларимиз номига ҳам ҳар хил бўлар-бўлмас гаплар тарқалади.

Айтмоқчиманки, ота-онасини алдаб, ўқитувчисининг номини қорага чаплаган бундай талабалардан бугунданоқ "қўлни ювиб, қўлтиққа урмоқ" керак.

Рустам СУЛАЙМОНОВ, талаба

Шунданми, стипендиямга китоб, дафтар, ручка каби ўқув қуролларини сотиб оламан.

Зариф Ҳамидов — Тошкент Давлат Аграр университети талабаси, 20 ёшда:

— Яшашим учун ҳамма нарса етарли, ҳозирча қийналганим йўқ. Кўпинча ишлаб топган пулимни уйга ҳам жўнатиб тураман. Стипендия — бу талабага асқотадиган ёрдам. Бир сўз билан айтганда, ўқишимни битириб олиш учун ҳам ишлаяпман.

Хуллас, талаба ёшларнинг бу борадаги фикрлари ҳар хил бўлса-да, хулоса бир, яъни яхши яшаш учун олий ўқув даргоҳида ўқиш керак. Аммо иш деб ўқишни тамоман ташлаб қўйиш тўғримикан? Ишланг, бироқ нима учун ўқишга кирганингизни унутманг. Истардикки, бўлғуси академикларимизни дунё таниса...

Зиёда АШУРОВА, «Turkiston» мухбири

ЗЕҲНИНГИЗНИ СИНАБ КЎРИНГ

Газетамизнинг 29 январь сонидаги "Зеҳнингизни синаб кўринг" жумбоқ-викторинамизга кўплаб жавоб мактубларини олдик. Улардан Андижон вилояти, Избоскан туманидан Абдуқаюмовлар оиласи, Жиззах индустриал касб-ҳунар коллежи талабаси Азизбек Муҳаммадалиев, Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика университети талабаси Нигора Меликўзиевалар вақтларини аямай, бизга жавоб йўллагани учун уларга миннатдорчилигимизни билдирамиз.

Жавобларингизни текшириб кўринг.

Масалани ечишни дастлабкисидан бошлаймиз, яъни шу нарсани эътиборга олингки, ишёқмас кўприкдан учинчи марта ўтганда роппа-роса 24 тийин ҳосил бўлди ва у бу охирги 24 тийинни донишмандга берди. Агар ишёқмас кўприкдан учинчи марта ўтганида унда 24 тийин ҳосил бўлган бўлса, демак кўприкдан ўтмасдан олдин унда 12 тийин бўлган. Лекин бу 12 тийин у донишмандга 24 тийин бергандан кейин қолган, демак, ҳаммаси бўлиб унда 36 тийин бўлган. Бундан келиб чиқадики, ишёқмас иккинчи марта кўприкдан ўтишни 18 тийин билан бошлаган. Бу 18 тийин эса биринчи марта кўприкдан ўтиб донишмандга 24 тийин бергандан кейин қолган. 18+24=42. Демак, ишёқмасда олдин 21 тийин бўлган.

Уста ўқувчига сим бўлагини кўрсатиб сўради:

— Симнинг диаметри қандай ўлчанади?

— Микрометр билан, — жавоб берди ўқувчи.

— Агар қўлингда микрометр бўлмаса, ўлчашни қандай бажарасан?

Ўқувчи олдин ўйланиб қолди, сўнгра ўз топқирлигини ишга солиб, вазифани бажарди. Қандай қилиб?

Жавобларингизни кутамиз.

Абдурасул ҲАКИМОВ чизган сурат

ҚИЗЛАРГА МАСЛАҲАТЛАР

1) Сабзавотлар тузли сувда қайнатилса, мазали бўлади.

2) Сабзавотларни буғда димлаб пиширсангиз, улардаги витаминлар ва керакли моддалар ўз кучини яхши сақлаб қолади.

3) Бир литр сутга бир чой қошиқ шакар солиб қайнатиб, очиқ ҳолда совитилса, уч кунгача ачимайди.

4) Редискани дастурхонга қўйишдан олдин маълум муддат сувга солиб қўйинг.

5) Помидор қиймасининг юзи моғорлаб қолмасин десангиз, унинг юзига бироз туз сепиб, пахта мойидан томизиб қўйинг.

6) Агар туздонга бир неча дона гуруч ташлаб қўйсангиз, туз доим қуруқ сақланади.

7) Янги супургини ишлатишдан олдин совунли қайноқ сувда ҳўллаб олсангиз кўпга чидайди.

Наргиза ҚОДИРОВА

Тошкент шаҳар Акмал Икромов тумани ҳокимияти томонидан "Родигун" хусусий фирмаси номига берилган 234/01 рақамли, AN№05342 сериядаги савдо қилиш гувоҳномаси ва 713/01 СИ№019129 сериядаги Алькогол маҳсулотлар ҳамда пиво билан савдо қилиш ҳуқуқини берувчи гувоҳнома йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

БОШҚОТИРМА

Л	Т	Е	Х	Н	И	М	И	Е	Р	Й	С	Е	Н	И	Й	П	Й	И	М
О	У	Р	Н	Е	Л	Е	Т	Т	Б	И	К	Н	О	Н	И	Р	Й	Л	Ь
С	Н	Е	Л	Ц	Ь	Н	Д	Е	Л	И	Й	Н	Ш	Т	Е	О	И	О	Г
И	Е	Т	Ю	И	С	Р	И	Й	Е	В	Э	Й	А	Ц	И	Т	Н	И	П
Й	Ц	И	Й	Й	Б	О							М	И	Й	А	К	Т	Р
У	М	С	И	Б	О	Н							Е	Р	Й	И	Д	О	А
Т	Р	А	В	Е	И	Н							Е	Т	И	М	Й	Е	З
Ф	И	М	А	Л	Й	И							М	О	Р	П	И	З	Й
Т	Й	Й	С	И	Й	Л							Д	И	С	П	Р	О	И
О	Р	И	А	Р	Д	О	А	Д	А	Л	К	К	А	Р	Ч	А	Т	О	В
И	Р	Ц	Н	Ф	А	Т	К	И	Л	И	Р	Е	Л	У	К	Н	И	Й	Г
Н	И	Д	И	Й	Г	И	Н	Й	Л	Й	Й	Б	И	Ф	О	Р	Й	И	А
Е	Д	Б	И	Л	О	М	И	Й	А	П	И	Л	Л	И	Р	Е	Б	Н	Ф

Ушбу бошқотирмани тўғри ечсангиз, 28та кимёвий элементларнинг белгисини топиб оласиз

Тузувчи: Холхўжа БАДИЕВ

Turkiston
МУАССИС: «КАМОЛОТ» ЁШЛАР ИЖТИМОИЙ ҲАРАКАТИ

Газета Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитасида № 00012 рақам билан рўйхатдан ўтган.
Босишга топшириш вақти-21.00 Топширилди 1 2 3 4 5 6
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2.

Бош муҳаррир: Салим АШУРОВ

Таҳрир ҳайъати: Ботир УБАЙДУЛЛАЕВ, Комил ЮСУПОВ, Аслиддин БОЛИЕВ, Юсуф ЖЎРАЕВ (Бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Рустам ҚОСИМОВ, Баҳодир МАХСИТОВ, Анвар ЖАББОРОВ, Ислом ҲАМРО, Ғайрат ШОУМАРОВ, Авазхон СОДИҚОВ, Насриддин МУҲАММАДИЕВ, Шоазим МИНОВАРОВ, Ғаффор ҲОТАМОВ, Абдуғани ЖУМАЕВ

Вилоят мухбирлари:
Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятлари бўйича — Термизда: 8-37-622 — 3-53-88
Бухоро ва Навоий вилоятлари бўйича — Бухорода: 8-36-52 — 23-37-44
Сирдарё, Жиззах ва Тошкент вилоятлари бўйича — Гулистонда: 8-36-72 — 24-02-86
Фарғона, Андижон вилоятлари бўйича — Фарғонада: 8-37-32 — 24-54-61
Самарқанд вилояти бўйича — Самарқандда: 8-36-62 — 22-59-31
Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти бўйича — Урганчда: 8-362-22 — 6-50-55
Наманган вилояти бўйича — Наманганда: 8-36-922 — 6-10-70

Манзилимиз: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32.
Телефонлар: 133-95-97, Реклама бўлими: (3712) 133-79-69

Таҳририятга юборилган материаллар қайтарилмайди.
Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Буюртма Г. — 31 10. Адади-8428
Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди
Навбатчи муҳаррир: Воҳид БОЙМУРОДОВ
Саҳифаловчи: Нодирбек ОРТИҚОВ